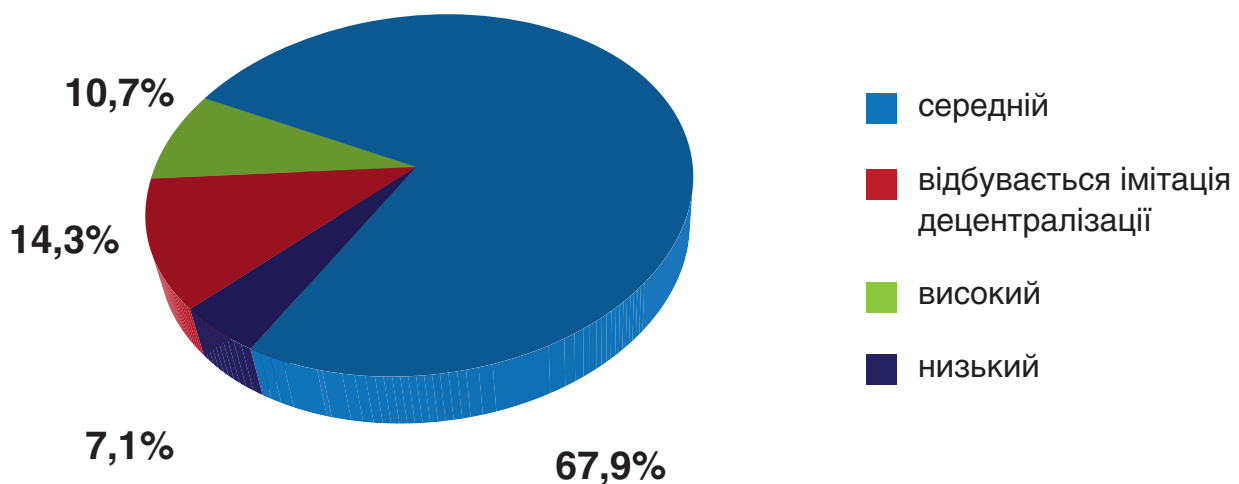

РЕЗУЛЬТАТИ ЕКСПЕРТНОГО ОПИТУВАННЯ НА ТЕМУ «ОЦІНКА ПРОВЕДЕННЯ РЕФОРМИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ»

З 1 червня по 20 липня Міжнародний центр перспективних досліджень (далі - МЦПД) провів експертне опитування на тему «Оцінка проведення реформи децентралізації». Опитування проводилося в рамках проекту «Аналіз якості проведених реформ та їх міжсекторального впливу», що реалізовується за підтримки Міжнародного благодійного фонду «Відродження». Загалом в опитуванні прийняло участь 56 експертів з регіонів України та міста Києва, які займаються дослідженням реформи децентралізації.

1. На думку 67,9% опитаних експертів, реформа децентралізації в Україні відбувається середніми темпами. 14,3% інтерв'юєрів вважає, що в Україні відбувається імітація реформи, 10,7% опитаних переконані, що темпи є високими, і лише 7,1% - низькими.

Оцінка проведення реформ

2. На відкрите питання, якою на Вашу думку має бути кінцева мета реформи, найбільшу кількість відповідей отримали:

- 82% - створення фінансово незалежних громад;
- 68% - розширення органів місцевого самоврядування;
- 25% - прискорення процесу євроінтеграції;
- 15% - вирівнювання економічного розвитку між регіонами;
- 7% - скорочення витрат на державний апарат;
- 7% - укрупнення громад;
- 21% - інші відповіді.

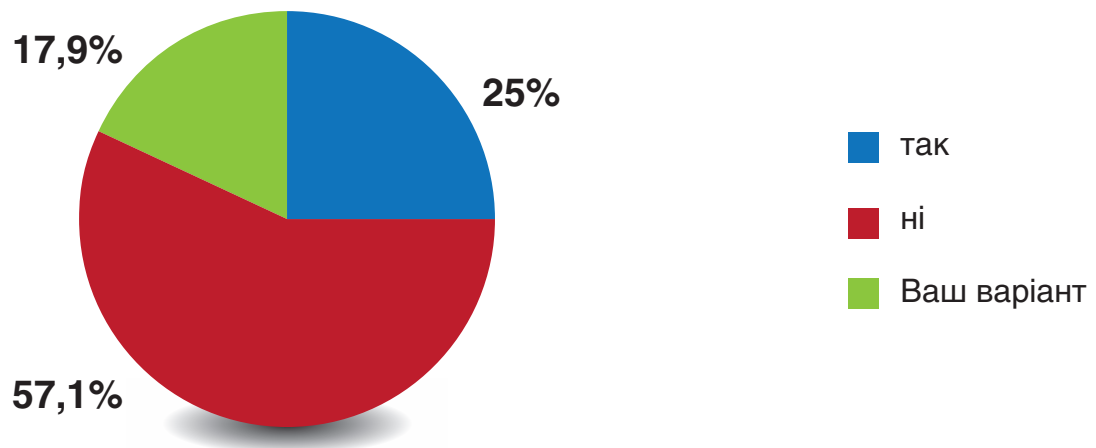
3. 91% опитаних експертів вважає, що реформа в цілому буде проведена і матиме позитивний результат. 9% опитаних вважає, що реформа приречена на провал.

4. Експерти також визначили основні чинники, що можуть гальмувати імплементацію реформи:

- 75% - пасивність та патерналізм українських громадян на місцях;
- 60% - наближення місцевих виборів;
- 58% - непрофесійність та корумпованість місцевих еліт;
- 43% - «опір системи»;
- 25% - небажання центральної влади віддавати значні фінансові ресурси до регіонів;
- 18% - надмірна конкуренція між регіональними елітами та політиками;
- 18% - війна на Донбасі та анексія Криму;
- 7% - реформатори не враховують регіональні особливості кожного регіону.

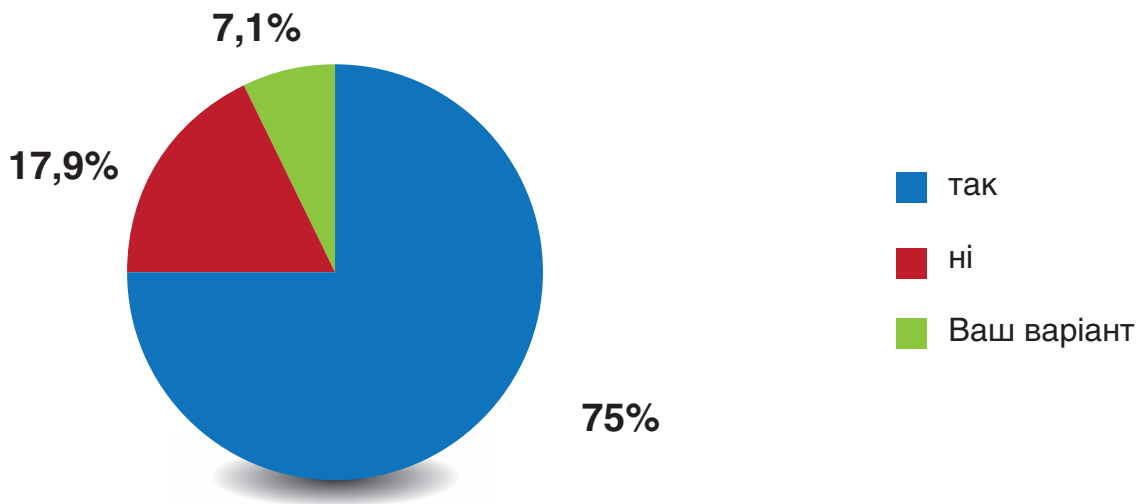
5. На питання, чи варто було б запустити пілотний проект по децентралізації в Києві позитивно відповіло лише 25% опитаних експертів, 57,1% - висловилося проти. 17,9% опитаних пропонували обрати пілотними регіонами Львів, Чернівці чи Дніпропетровськ.

Чи варто було б розпочинати пілотний проект по децентралізації з Києва?

6. 75% опитаних респондентів вважає, що виконання Угоди про Асоціацію України з ЄС буде позитивно впливати на темпи децентралізації, 17,9% - так не вважає, ще 7,1% вказали іншу відповідь.

Чи позитивно вплине на темпи децентралізації Угода про Асоціацію з ЄС?

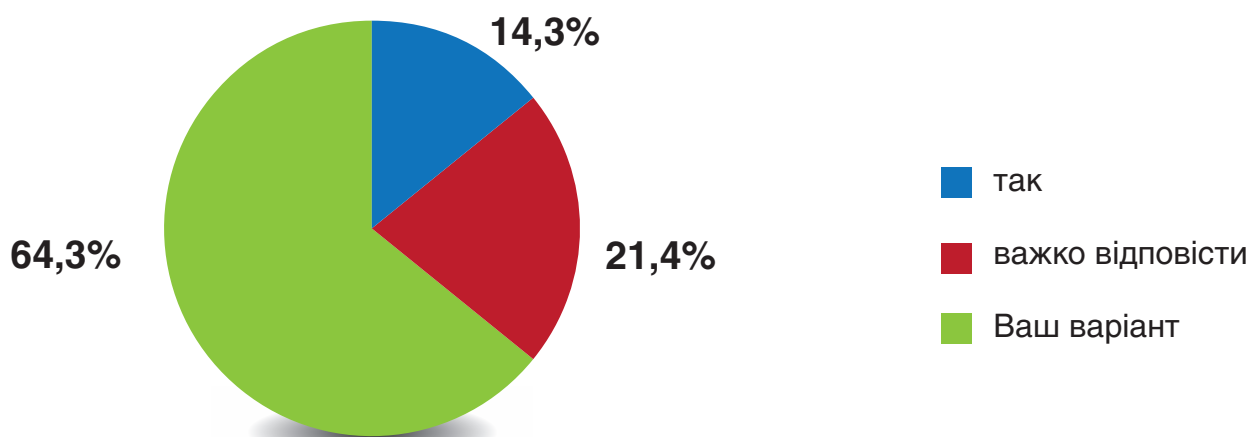
7. Серед найбільших ризиків, які може принести реформа децентралізації, експерти визначили наступні:

- 58% - окремі регіони можуть стати «вотчинами» олігархічних кланів;
- 25% - регіональні еліти отримають можливість шантажувати центральну владу;
- 17% - інші відповіді (послаблення впливу центральної влади на регіони, відцентрові тенденції і т.д.)

8. Серед ризиків по бюджетній децентралізації, 60% експертів зауважило, що місцеві громади в своїй більшості неспроможні самостійно та відповідально використовувати державні кошти; 43% опитаних вважає, що місцеві громади неспроможні залучати інвестиції; 18% вказує на поглиблення диспропорцій економічного та соціального розвитку територій; 17,9% вважає, що центральна влада зберігає контроль за розподілом коштів; 7,1% - об'єднання громад є примусовим, оскільки відбувається з центру до низу.

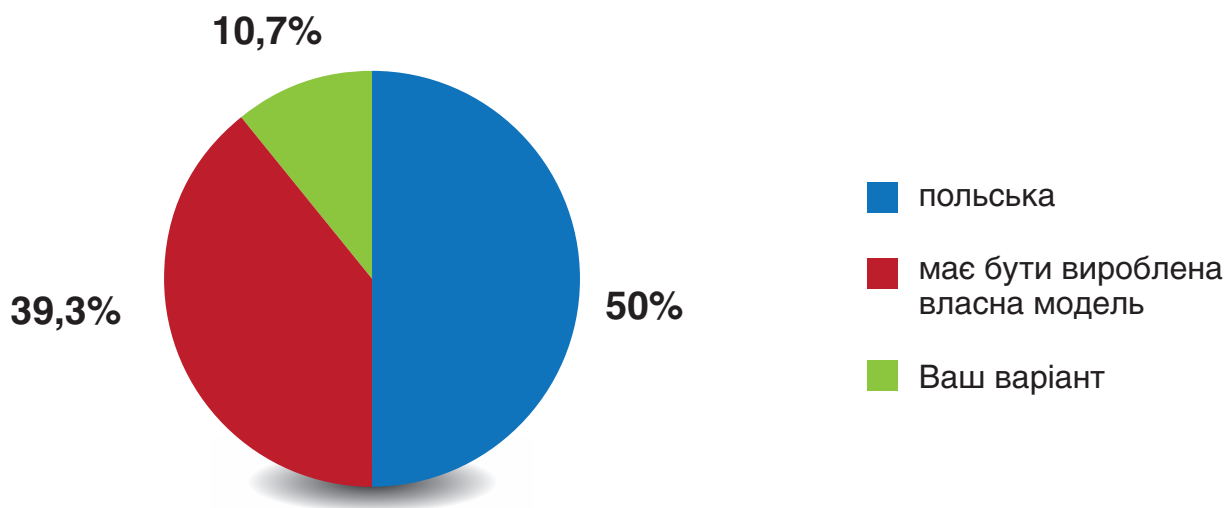
9. Також 64,3% опитаних вважає, що реформа децентралізації реалізовується при широкому залученню представників територіальних громад, при цьому 14,3% експертів вважає, що процес обговорення носив формально-показовий характер, 21,4% не змогла відповісти на запитання.

**Чи погоджуєтесь Ви із твердженням,
що реформа децентралізації реалізовується без широкого
залучення представників територіальних громад?**

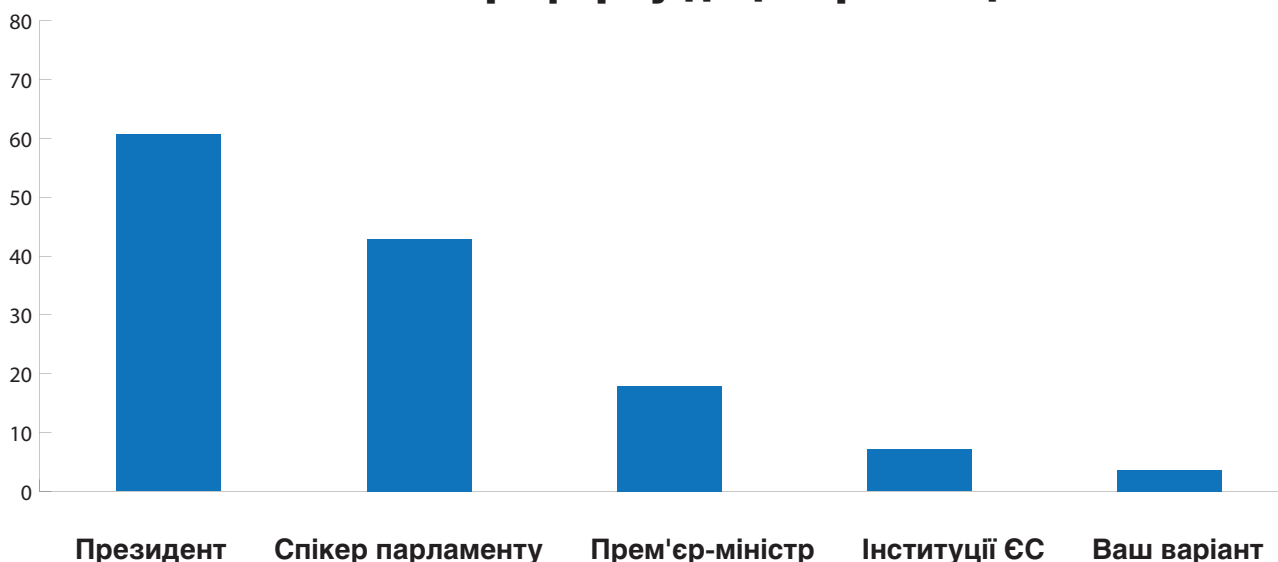
10. 50% опитаних респондентів вважає, що найкращою моделлю децентралізації для України має стати польська, 40% переконана, що має бути вироблена власна модель, ще 10% вказало інший варіант (німецька, швейцарська моделі).

Оптимальна модель децентралізації для України

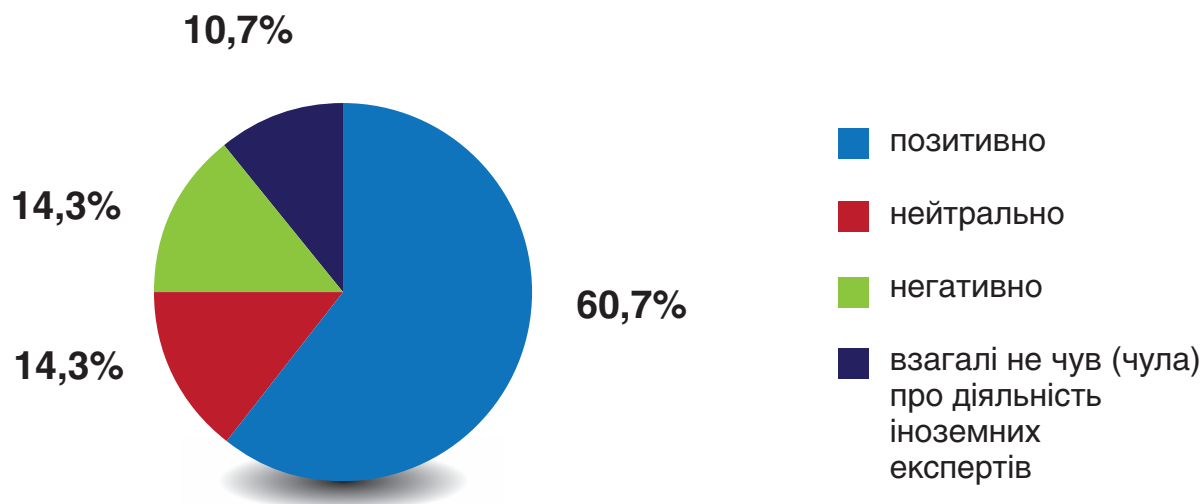
11. Який політичний інститут здійснює найбільший вплив на хід реформи?

Хто, на Вашу думку, має найбільший політичний вплив на реформу децентралізації?

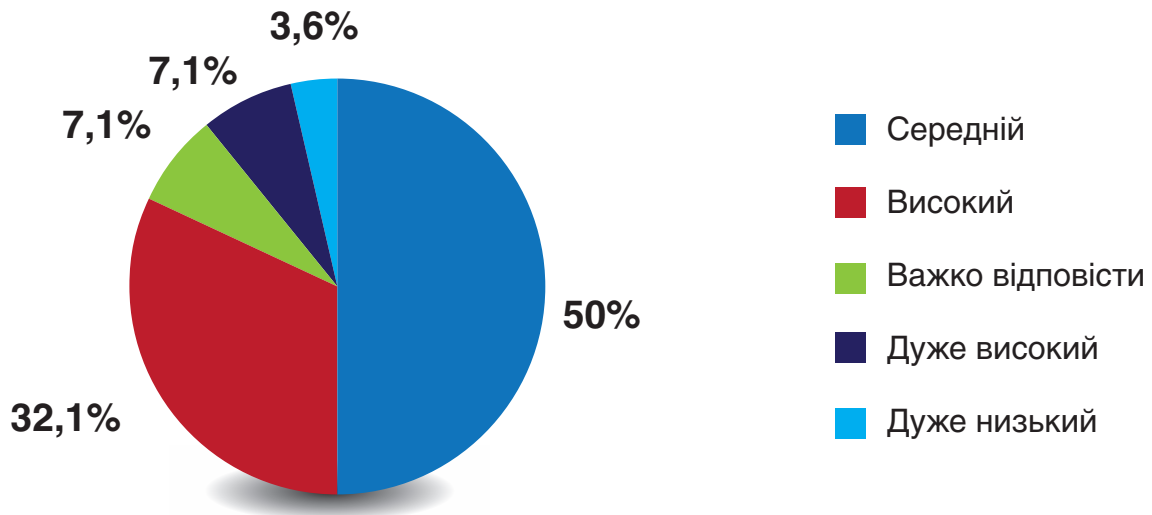
12. Разом з тим, 60,7 % респондентів позитивно оцінює діяльність іноземних реформаторів, які розробляли та сприяють імплементації реформи, 14,3% - нейтрально, 14,3% - негативно, 10,7% взагалі не чули про діяльність іноземних експертів.

Як Ви оцінюєте діяльність іноземних реформаторів?

13. За результатами опитування, було визначено вплив органів державної влади на змістовну частину реформи децентралізації:

Як Ви оцінюєте вплив органів державної влади на змістовну частину реформи децентралізації?

14. Експертам було запропоновано визначити найбільш провальні ініціативи влади щодо децентралізації за минулий 2014 рік:

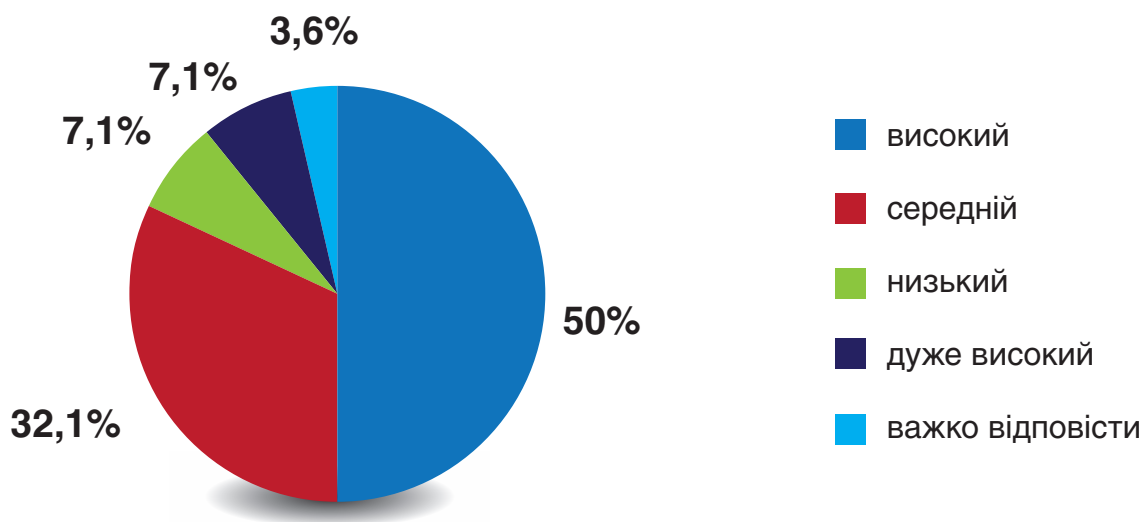
- 24% - неприйняття закону про адміністративну реформу;
- 20% - низький рівень інформування населення про хід реформи;
- 18% - передача доходів від акцизу в місцеві бюджети;
- 16% - не добре виборче законодавство;
- 16% - невчасне прийняття законів;
- 12% - додавання поняття «добровільності» до децентралізації;
- 12% - поправки Президента до Конституції;
- 12% - затягування процесу децентралізації та надмірна політизація процесу;
- 8% - відсутність судової реформи;
- 7% - початок реформи без законодавчої бази.

15. Також учасники опитування перерахували (*не більше трьох*) найбільш успішні ініціативи влади:

- 39% - конституційні зміни в частині децентралізації;
- 39% - прийняття закону «Про добровільне об'єднання територіальних громад»;
- 32% - прийняття Закону про бюджетну децентралізацію;
- 28% - зміни до Бюджетного кодексу;
- 25% - концепція реформування МС та територіальної організації влади;
- 21,5% - прийняття Податкового кодексу;
- 10% - підтримка ініціатив РДА та ОДА;
- 7% - передача ресурсів громадам
- 7% - створення офісів реформ в регіонах;
- 4% - зміни до законодавства щодо адміністративних послуг.

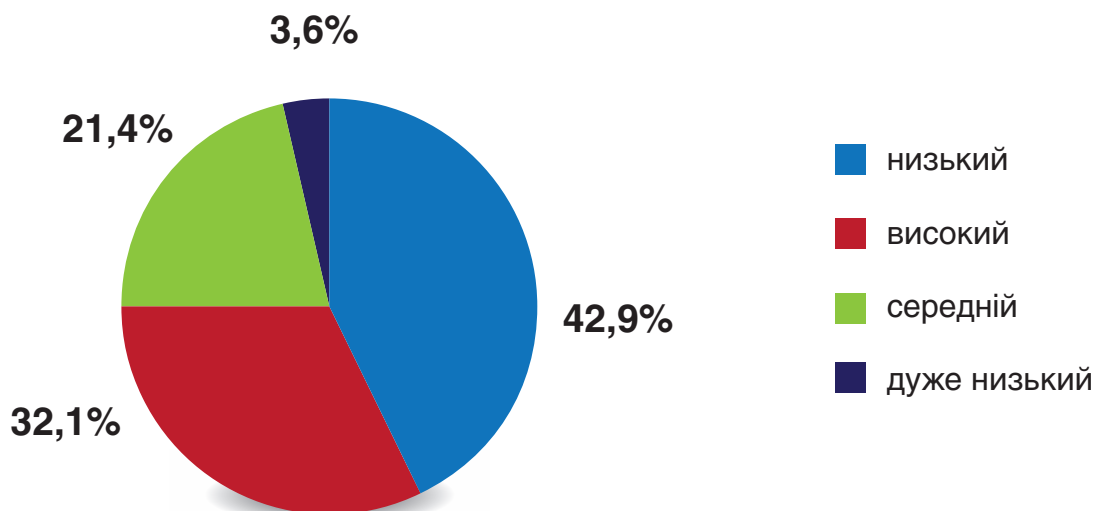
16. Варто зазначити, що 50% опитаних вважають, що вплив громадського сектору (експертів, аналітиків) на розробку змістової частини реформи децентралізації є високим, 32,1% - середнім, по 7% - низьким та дуже високим, 3,6% - важко відповісти.

Як Ви оцінюєте вплив громадського сектору на розробку змістової частини реформи децентралізації?

17. 42,9% опитаних респондентів зазначило, що вплив громадського сектору на швидкість реалізації реформи децентралізації є низьким, 32,1% - високим, 21,4% - середнім, і 3,6% - дуже низьким.

Як Ви оцінюєте вплив громадського сектору на швидкість реформи децентралізації?

18. Серед провальних ініціатив громадського сектору щодо децентралізації, респонденти виокремили:

- 14% - низьку активність громадського сектору;
- 13% - політизація «РПР»;
- 10% - спроби організувати регіональний рух «за збереження села», спрямованої проти реформи;
- 9% - ініціатива Асоціації міст щодо запровадження представників Президента в областях та районах;
- 6% - низький авторитет реформаторів з числа громадянського суспільства серед населення;

Також 63% опитаних не змогли оцінити провальні ініціативи.

19. Експерти назвали три найбільш успішні ініціативи громадського сектору за 2014 рік:

- 19% - ініціювання моніторингу та оцінки реформ;
- 18% - робота над активізацією органів самоорганізації населення;
- 13% - громадські діалоги та польові навчання щодо децентралізації;
- 12% - Робота «РПР» над законодавством.
- 9% - створення офісів реформ в регіонах;
- 9% - лобювання закону «Про добровільне об'єднання територіальних громад»;
- 4% - робота над внесенням змін до Конституції України.
- 36% опитаних не змогли дати відповідь на запитання.

20. Також 92% опитаних респондентів погоджується, що завершити реформу децентралізації без відповідних змін до Конституції не можливо. 8% опитаних вважає, що для запуску реформи необхідно провести дерегуляцію і надати фінансову самостійність регіонам.